

Тема: Місто, доступне для всіх: Департамент інклюзивної доступності та безбар'єрного середовища Харківської міської ради як відповідь на необхідність координації зусиль влади і громадськості.

Юрій Шпарага, директор Департаменту інклюзивної доступності та безбар'єрного середовища Харківської міськради

З метою координації роботи структурних підрозділів Харківської міської ради, пов'язаною зі створенням на території Харківської міської територіальної громади особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення безперешкодного доступу рішенням 27 сесії Харківської міської ради 8 скликання від 02.07.2024 №598/24 було створено Департамент інклюзивної доступності та безбар'єрного середовища Харківської міської ради.

Станом на сьогодні прийнято рішення про створення Ради безбар'єрності Харківської міської територіальної громади, яку очолить Харківський міський голова (комітет забезпечення доступності маломобільних груп населення до об'єктів соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури буде ліквідовано, як такий, що не відповідає Національній стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні до 2030 року).

Розпочато роботу над наповненням вже створеної інтерактивної карти -мапи доступності «Харків доступний», що дасть змогу на належному рівні постійно інформувати громаду про стан доступності та безбар'єрності об'єктів міської інфраструктури.

В існуючому чат-боті «Харків – твій дім» реалізується сервіс, який забезпечує доступ до важливої інформації для маломобільних груп населення щодо:

- обладнання об'єктів соціальної інфраструктури, інших об'єктів на території міста спеціалізованими засобами безперешкодного доступу,
- маршрутів доступного виду транспортної інфраструктури, що дозволяє додатково інформувати громаду про стан доступності та безбар'єрності об'єктів міської інфраструктури.

Станом на сьогодні функціонує спеціалізована транспортна послуга, а саме: послуга надається особам з інвалідністю I та II груп з ураженням опорно-рухового апарату, що пересуваються на кріслах колісних, які зареєстровані в Управлінні з соціальних питань Департаменту соціальної політики Харківської міської ради та є мешканцями міста Харкова.

З урахуванням дії воєнного стану внаслідок широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України скористатися транспортною послугою можна в межах міста Харкова до медичних, соціальних та реабілітаційних закладів, адміністративних установ, ж/д та автовокзалів міста.

Перевезення здійснюються спеціалізованими автомобілями, обладнаними підйомниками. Послуга клієнтам надається безкоштовно.

У 2024 році інвентарний парк комунальних транспортних підприємств поповнився автобусами, пристосованими до перевезення осіб з інвалідністю, у кількості 37 одиниць, які було отримано в якості допомоги від міжнародних партнерів.

Крім цього, планомірно виконуються роботи з поточного ремонту вулично-дорожньої мережі, у тому числі й внутрішньоквартальних доріг і тротуарів, якими передбачається проведення заходів щодо створення сприятливих умов життєдіяльності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення на території міста Харкова.

Також виконується розробка проєктно-кошторисної документації на капітальні ремонти та реконструкції вулично-дорожньої мережі міста, в рамках яких згідно з чинним законодавством України передбачається виконання необхідних заходів для забезпечення доступності людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Повністю забезпечено безбар'єрність у Центрі надання адміністративних послуг м. Харкова та його територіальних підрозділах (далі – ЦНАП м. Харкова) через технічні рішення обладнання приміщень для потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, а саме:

- зовнішні підходи до приміщення повністю пристосовані для маломобільних людей – розташовані пандуси зі спеціальним покриттям, а в деяких центрах встановлено підйомники, які забезпечують можливість підйому осіб з інвалідністю на рівень входу в центр;
- існують кнопки виклику співробітників центрів, скориставшись якими відвідувачі мають можливість викликати адміністратора для супроводу.

Встановлено інформаційні тактильні таблички та спеціальне контрастне маркування для інклюзивних зручностей маломобільних груп населення.

У 2021 році ЦНАП м. Харкова отримав відзнаку «Доступно.Рекомендує» від ГО «Доступно U.A.».

У м. Харкові формується дієва інфраструктура надання якісних і доступних послуг інклюзивної освіти для дітей з особливими освітніми потребами.

З метою організації безпечних умов для здобувачів освіти в місті Харкові ініційовано будівництво протирадіаційного укриття КЗ ХГ №88. В укритті облаштовані спеціальні туалетні кімнати та 2 похилі підйомники для маломобільних груп населення, зокрема осіб з інвалідністю та забезпечено доступність для людей із порушеннями зору з використання тактильних елементів доступності. У приміщенні планується організувати освітній процес у змішаному форматі для близько 900 дітей, в тому числі для дітей з особливими освітніми потребами.

На базі Харківської міської клінічної дитячої лікарні №16, де проходять лікування діти, зокрема, з онко-гематологічною патологією реалізується освітній проєкт «Школа супергероїв» (залучені педагоги КЗ ХЛ № 70).

Під час воєнного стану інклюзивно-ресурсні центри м. Харкова продовжують працювати, як дистанційно, так і офлайн. Наразі на обліку в ІРЦ Харкова близько 5000 дітей з різними нозологіями. Центри облаштовані відповідно до найсучасніших вимог: скеледром, сенсорна кімната, інтерактивна підлога тощо. Приміщення облаштовані ігровими зонами для дітей, ресурсними кімнатами, які обладнані меблями, побутовою технікою для соціально-побутової орієнтації дітей. Це простір, який виконує функції кухні та їдальні. Тут діти з особливими освітніми потребами під наглядом педагогів або з їхньою допомогою набуватимуть навичок самообслуговування, які допоможуть їм адаптуватись у соціумі.

З метою задоволення потреби дітей з особливими освітніми потребами в м. Харкові на перспективу планується створення ще двох філій ІРЦ. Теперішні виклики у роботі фахівців ІРЦ зумовлюють створення умов для психологічної підтримки дітей внутрішньо переміщених осіб та дітей, що постраждали внаслідок воєнних дій, зокрема тих, хто набув психологічні травми.